

EUROPEAN DATA PROTECTION SUPERVISOR

Yttrande 3/2015

Europas stora möjlighet

*Europeiska datatillsynsmannens rekommendationer om
EU:s alternativ för reform av uppgiftsskyddet*

28 juli 2015

Den 24 juni 2015 inledde EU:s tre institutioner, Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen, förhandlingar enligt medbeslutandeförfarandet om den föreslagna allmänna uppgiftsskyddsförordningen, genom ett så kallat trepartsmöte.¹ Grunden för mötet är kommissionens förslag från januari 2012, parlamentets lagstiftningsresolution av den 12 mars 2014 och rådets allmänna riktlinjer som antogs den 15 juni 2015.² De tre institutionerna ska hantera förordningen som en del av det större reformpaketet om uppgiftsskydd som innefattar det föreslagna direktivet för polisens och domstolars verksamhet. Förfarandet ska vara avslutat under 2015 och sannolikt göra det möjligt att formellt anta båda instrumenten i början av 2016, följt av en tvåårig övergångsperiod.³

Europeiska datatillsynsmannen (EDPS) är en oberoende institution inom EU. Datatillsynsmannen deltar inte i trepartssamtalen, men är ansvarig enligt artikel 41.2 i förordning 45/2001 "Vad gäller behandling av personuppgifter... säkerställa att fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt deras rätt till privatliv, respekteras av gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen", och "...för att ge råd till gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen och de registrerade i alla frågor som rör behandling av personuppgifter." Europeiska datatillsynsmannen och den biträdande datatillsynsmannen utsågs i december 2014, med specifika befogenheter för att bli mer konstruktiva och aktiva och de publicerade i mars 2015 en femårig strategi om hur de avsåg att genomföra dessa befogenheter, och ansvara för att det sker.⁴

Detta yttrande är det första steget i datatillsynsmannens strategi. Våra råd bygger på diskussioner med EU-institutionerna, medlemsstaterna, det civila samhället, näringslivet och andra intressenter och syftar till att hjälpa deltagarna i trepartssamtalet att nå rätt samförstånd i tid. Vi diskuterar den allmänna uppgiftsskyddsförordningen i två delar:

- Datatillsynsmannens vision för framtidsorienterade regler om uppgiftsskydd med illustrativa exempel på våra rekommendationer.
- En bilaga (Bilaga till yttrande 3/2015: Jämförande tabell över texter i den allmänna uppgiftsskyddsförordningen med rekommendationer från datatillsynsmannen) innehållande en tabell med fyra kolumner för att, artikel för artikel, jämföra texten i uppgiftsskyddsförordningen, så som den antagits av kommissionen, parlamentet och rådet, tillsammans med datatillsynsmannens rekommendation.

Yttrandet har publicerats på vår webbplats och via en mobilapp. Det kommer att kompletteras under hösten 2015 med rekommendationer både för skälen i den allmänna uppgiftsskyddsförordningen och, när rådet har antagit sin allmänna ståndpunkt om direktivet, om uppgiftsskydd som gäller för polisens och domstolars verksamhet.

Datatillsynsmannens fullständiga yttrande om kommissionens föreslagna reformpaket i mars 2012 gäller fortfarande. Tre år senare behövde vi emellertid uppdatera våra råd för att mer direkt delta i medlagstiftarnas yttrande och erbjuda specifika rekommendationer.⁵ På samma sätt som 2012 års yttrande är detta yttrande i linje med yttranden och uttalanden i artikel 29-gruppen, inbegripet "bilagan" om "huvudsakliga ämnen inför trepartssamtalen" som antogs den 18 juni, och som Europeiska datatillsynsmannen bidrog till som fullvärdig medlem av arbetsgruppen.⁶

En sällsynt möjlighet: Därför är reformen så viktig

EU befinner sig på den sista sträckan av en maratonsatsning för att reformera sina regler om personuppgifter. Den allmänna uppgiftsskyddsförordningen kommer sannolikt att under de närmaste årtiondena påverka alla enskilda inom EU, alla organisationer inom EU som behandlar personuppgifter och organisationer utanför EU som behandlar personuppgifter om enskilda i EU.⁷ Det är därför dags att skydda enskilda personers grundläggande rättigheter och friheter i framtidens uppgiftsstyrda samhälle.

Effektivt uppgiftsskydd ger enskilda styrka och främjar ansvarstagande företag och offentliga myndigheter. Lagstiftningen på området är komplex och teknisk och kräver expertråd, särskilt från oberoende myndigheter inom uppgiftsskydd som inser utmaningen med efterlevnad av reglerna. Den allmänna förordningen om uppgiftsskydd kan bli den längsta i unionens författningssamling, så EU måste nu försöka vara selektiv, fokusera på de bestämmelser som verkligen är nödvändiga och undvika detaljer som oavsiktligt kan leda till att de otillbörligt inkräktar på framtida teknik. Samtliga institutioners texter förespråkar tydlighet och begriplighet vid behandling av personuppgifter: den allmänna uppgiftsskyddsförordningen måste därför tillämpa vad den förespråkar, genom att vara så exakt och lättförståelig som möjligt.

Det är parlamentet och rådet som medlagstiftare som måste fastställa den slutliga juridiska texten, som förenklats av kommissionen, som initiativtagare till lagstiftning och som fördragets väktare. Europeiska datatillsynsmannen deltar inte i förhandlingarna i trepartssamtalen, men vi är juridiskt behöriga att ge råd, och göra det aktivt i linje med datatillsynsmannens och biträdande datatillsynsmannens befogenheter om möten, och datatillsynsmannens nyligen framtagna strategi. Yttrandet innehåller över ett decenniums erfarenhet av tillsyn av efterlevnad av uppgiftsskydd och politiska råd för att hjälpa till att vägleda institutionerna i riktning mot ett resultat som gynnar enskilda personers intressen.

Lagstiftning är det möjligas konst. De framlagda valmöjligheterna, i form av de texter som kommissionen, parlamentet respektive rådet föredrar, innehåller var och en många hedervärda bestämmelser, men de kan alla förbättras. Resultatet blir inte perfekt enligt vår uppfattning, men vi avser att stödja institutionerna i att nå bästa möjliga resultat. Det är anledningen till att våra rekommendationer håller sig inom gränserna för de tre texterna. Vi drivs av följande tre orubbliga frågor:

- En bättre lösning för medborgarna.
- Regler som fungerar i praktiken.
- Regler som räcker under en generation.

Detta yttrande är ett exempel på öppenhet och ansvarighet, två principer som kanske är den mest anmärkningsvärda nyheten i förordningen. Trepartsprocessen granskas mer omfattande än någonsin förut. Våra rekommendationer är offentliga, och vi skulle vilja vädja till alla EU-institutioner att utnyttja initiativet och föregå med gott exempel så att denna lagstiftningsreform blir resultatet av en öppen process och inte en hemlig kompromiss.

EU-behöver en ny och uppfräschad lösning på uppgiftsskyddet. Den övriga världen följer oss noga. Kvaliteten på den nya lagen och hur den interagerar med internationella juridiska system och trender är av största vikt. Med detta yttrande signalerar Europeiska datatillsynsmannen sin vilja och tillgänglighet för att bidra till att EU gör det bästa av denna historiska möjlighet.

I. INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	En bättre lösning för medborgarna	1
1.	DEFINITIONER: LÅT OSS VARA TYDLIGA OM VAD PERSONUPPGIFTER ÄR	1
2.	ALL BEHANDLING AV UPPGIFTER MÅSTE VARA <i>BÅDE</i> LAGLIG <i>OCH</i> MOTIVERAD	1
3.	MER OBEROENDE, MER CENTRAL TILLSYN	2
2	Regler som fungerar i praktiken	2
1.	EFFEKTIVT SKYDD, INTE FÖRFARANDEN	3
2.	BÄTTRE BALANS MELLAN OFFENTLIGA INTRESSEN OCH SKYDD AV PERSONUPPGIFTER	3
3.	TILLIT OCH BEMYNDIGANDE FÖR TILLSYNSMYNDIGHETER	3
3	Regler som håller en generation	3
1.	ANSVARIG AFFÄRSPRAXIS OCH INNOVATIV TEKNIK	4
2.	STARKA INDIVIDER	4
3.	FRAMTIDSGODKÄNDA REGLER	4
4	Oavslutad verksamhet	4
5	Ett avgörande tillfälle för digitala rättigheter i och utanför EU	5
	Anmärkningar	7

1 En bättre lösning för medborgarna

EU:s regler har alltid syftat till att underlätta uppgiftsflöden, både inom EU och mellan EU och andra handelspartner, dock alltid med en övergripande omsorg om den enskilda personens rättigheter och friheter. Internet har möjliggjort en aldrig tidigare skådad nivå av kommunikationflöden och kontaktytor, med möjligheter att uttrycka sig och räckvidd för att leverera värde till företag och konsumenter. Men det innebär också att integriteten spelar en större roll än någonsin för européerna. Enligt undersökningen i Eurobarometern om uppgiftsskydd i juni 2015,⁸ är det fler än sex av tio medborgare som inte litar på företag på nätet och två tredjedelar är oroad över att inte ha fullständig kontroll över den information de tillhandahåller över nätet.

Den reformerade ramen behöver bibehålla och, där så är möjligt, även höja nivån på skyddet för den enskilde. Reformpaketet om uppgiftsskydd föreslogs först som ett verktyg för att "stärka rätten till integritet på nätet" genom att se till att "människor blir bättre informerade om sina rättigheter och får större kontroll över sina uppgifter."⁹ Företrädare för organisationer i det civila samhället skrev till Europeiska kommissionen i april 2015 för att be institutionerna att hålla sig till dessa avsikter även i fortsättningen.¹⁰

Befintliga principer som anges i stadgan, EU:s primärrätt, ska tillämpas konsekvent, dynamiskt och innovativt så att de är ändamålsenliga för medborgaren i praktiken. Reformen behöver vara omfattande, därav satsningen på ett paket, men eftersom uppgiftsskydd kan sortera under separata rättsliga instrument måste det framgå tydligt vad de omfattar och hur de samverkar, och det får inte finnas några kryphål för kompromisser när det gäller garantier.¹¹

För Europeiska datatillsynsmannen är utgångspunkten att den enskildes värdighet alltid måste gå före en rent juridisk efterlevnad av lagstiftningen.¹² Våra rekommendationer bygger på en bedömning av varje artikel i den allmänna förordningen om uppgiftsskydd, enskilt och tillsammans, utifrån om den kommer att stärka den enskildes ställning jämfört med den nuvarande ramen. Referenspunkten är principerna som står i centrum för uppgiftsskyddet, dvs. artikel 8 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.¹³

1. Definitioner: låt oss vara tydliga om vad personuppgifter är

- Enskilda ska kunna utöva sina rättigheter effektivare när det gäller all information som kan identifiera eller peka ut dem, även om informationen anses vara "pseudonymiserad".¹⁴

2. All behandling av uppgifter måste vara både laglig och motiverad

- Kraven att all behandling av uppgifter ska vara begränsad till specifika syften och vila på rättslig grund, är kumulativa, inte alternativa. Vi rekommenderar att sammanflätning undviks vilket skulle försvaga dessa principer. I stället bör EU upprätthålla, förenkla och praktiskt genomdriva sin fastställda uppfattning att personuppgifter endast bör användas på sätt som är förenliga med det ursprungliga syftet till insamlandet.¹⁵

- Samtycke är en möjlig rättslig grund för behandling, men vi behöver förebygga tvingande kryssrutor när det inte finns något meningsfullt val för den enskilde och när det inte finns något behov av att behandla uppgifter över huvudtaget. Vi rekommenderar att man låter människor ge ett brett eller begränsat samtycke, exempelvis till klinisk forskning, som respekteras och som kan dras tillbaka.¹⁶
- Europeiska datatillsynsmannen stöder sunda, innovativa lösningar för internationell överföring av personuppgifter som underlättar uppgiftsutbyte och respekterar principerna för uppgiftsskydd och övervakning. Vi är starkt emot att tillåta överföring på grundval av den registeransvarigas berättigade intressen på grund av det otillräckliga skyddet för den enskilde, och EU ska inte heller öppna dörren för att tredjeländers myndigheter ska få direktåtkomst till uppgifter som finns inom EU. En begäran om överföring från myndigheter i ett tredjeland ska endast godkännas om den respekterar normerna i fördrag om ömsesidig rättslig hjälp, internationella överenskommelser eller andra lagliga kanaler för internationellt samarbete.¹⁷

3. Mer oberoende, mer central tillsyn

- EU:s myndigheter för uppgiftsskydd ska vara beredda att utöva sina roller så snart den allmänna uppgiftsskyddsförordningen träder i kraft, och Europeiska dataskyddsstyrelsen är fullt operativ så snart förordningen blir tillämplig.¹⁸
- Myndigheterna ska kunna pröva och utreda klagomål och krav från registrerade eller organ, organisationer eller föreningar.
- Verkställande av enskilda rättigheter kräver ett effektivt system för ansvar och ersättning för skada som orsakats av olaglig behandling av uppgifter. Med tanke på de tydliga hindren mot att få upprättelse i praktiken, ska enskilda kunna företrädas av organ, organisationer och föreningar vid rättsliga förfaranden.¹⁹

2 Regler som fungerar i praktiken

Garantier ska inte förväxlas med formaliteter. Överdrivna detaljer eller försök vid mikroförvaltning av företagsprocesser riskerar att bli omoderna i framtiden. Här kan vi följa exemplet i EU:s konkurrensmanual, där en relativt liten grupp av sekundärlagstiftning rigoröst verkställs och uppmuntrar till en kultur av ansvarighet och medvetenhet bland företagen.²⁰

I samtliga tre texter krävs större tydlighet och enkelhet från de ansvariga för behandlingen av personuppgifter.²¹ På samma sätt måste tekniska skyldigheter också vara exakta och lättförståeliga om de ska genomföras korrekt av registeransvariga.²²

Befintliga förfaranden är inte heliga: våra rekommendationer syftar till att hitta sätt att avbyråkratisera, minimera föreskrifterna för dokumentation och irrelevanta formaliteter. Vi rekommenderar lagstiftning endast när det är absolut nödvändigt. Detta ger manöverutrymme oavsett om det gäller företag, offentliga myndigheter eller myndigheter för uppgiftsskydd: ett utrymme som måste fyllas med ansvarighet och rådgivning från myndigheter för uppgiftsskydd. Totalt skulle våra rekommendationer åstadkomma en text i den allmänna uppgiftsskyddsförordningen som är närmare 30 procent kortare än den genomsnittliga längden från de tre institutionerna.²³

1. Effektivt skydd, inte förfaranden

- Dokumentation ska vara ett sätt, inte ett mål för efterlevnad, och reformen måste fokusera på resultat. Vi rekommenderar ett skalbart synsätt som minskar dokumentationsskyldigheterna för de registeransvariga till en enda policy för hur överensstämmelse med reglerna uppnås, med beaktande av riskerna, där överensstämmelse ska visas på ett öppet sätt, oavsett om det gäller överföringar, kontrakt med uppgiftsbehandlare eller meddelanden om överträdelse.²⁴
- På grundval av uttryckliga kriterier för riskbedömning, och till följd av vår erfarenhet av att övervaka EU-institutionerna, rekommenderar vi att man kräver anmälan av personuppgiftsbrott till tillsynsmyndigheten och konsekvensbedömningar av uppgiftsskydd endast när rättigheter och friheter för de registrerade riskeras.²⁵
- Branschinitiativ, vare sig det sker via bindande företagsregler eller privata överenskommelser, bör uppmuntras aktivt.²⁶

2. Bättre balans mellan offentliga intressen och skydd av personuppgifter

- Regler för uppgiftsskydd ska inte hindra historisk, statistisk eller vetenskaplig forskning som verkligen ligger i allmänhetens intresse. De som ansvarar för detta måste vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga att personuppgifter används i strid med den enskildes intressen, och särskilt uppmärksamma reglerna för känslig information rörande exempelvis hälsa.²⁷
- Forskare och arkivarier ska kunna lagra uppgifter så länge det behövs baserat på dessa garantier.²⁸

3. Tillit och bemyndigande för tillsynsmyndigheter

- Vi rekommenderar att tillsynsmyndigheter får möjlighet att utfärda riktlinjer till registeransvariga och utveckla sina egna interna förfaranderegler i en anda av förenklad, enklare tillämpning av den allmänna förordningen om uppgiftsskydd genom en enda tillsynsmyndighet ("one stop shop") nära medborgaren ("närhetsprincipen").²⁹
- Myndigheterna ska kunna fastställa effektiva, proportionerliga och avvärande sanktioner på grundval av alla relevanta omständigheter.³⁰

3 Regler som håller en generation

Huvudpelaren i den nuvarande ramen, direktiv 95/46/EG, har stått modell för ytterligare lagstiftning om behandling av uppgifter i EU och i övriga världen, och till och med legat till grund för ordalydelsen i rätten till skydd av personuppgifter i artikel 8 i stadgan om de grundläggande rättigheterna. Reformen kommer att forma behandlingen av uppgifter för en generation som inte vet hur det är att leva utan internet. EU måste därför fullt ut förstå effekten av denna handling för enskilda personer och dess hållbarhet när det gäller teknisk utveckling.

Under de senaste åren har generering, insamling, analys och utbyte av personuppgifter ökat exponentiellt, vilket är resultatet av tekniska innovationer som internet,

molntjänster, stordata och öppna data, vars utnyttjande EU anser grundläggande för sin konkurrenskraft.³¹ Med tanke på livslängden för direktiv 95/46/EG är det rimligt att förvänta sig en liknande tidsram innan nästa stora revidering av reglerna för uppgiftsskydd äger rum, kanske först i slutet av 2030-talet. Långt innan dess kan datadriven teknik förväntas ha sammankopplats med artificiell intelligens, behandling av naturligt tal och biometriska system, vilket förser applikationer med maskinlärningsförmåga för avancerad intelligens.

Dessa tekniker utmanar principerna för uppgiftsskydd. En framtidsorienterad reform måste därför bygga på den enskildes värdighet och kännetecknas av etik. Den måste återupprätta obalansen mellan innovation inom skydd av personuppgifter och dess utnyttjande, och göra garantierna effektiva i vårt digitaliserade samhälle.

1. Ansvarig affärspraxis och innovativ teknik

- Reformen bör vända den senaste trenden i riktning mot hemlig spårning och beslutsfattande på grundval av profiler som döljs för den enskilde. Problemet är inte riktad reklam eller praxis med profilering, utan snarare bristen på meningsfull information om den algoritmiska logik som utvecklar dessa profiler och påverkar den registrerade.³² Vi rekommenderar större öppenhet från de registeransvariga.
- Vi stöder starkt införandet av principerna om inbyggt uppgiftsskydd och uppgiftsskydd som standard som ett sätt att kickstarta marknadsdrivna lösningar i den digitala ekonomin. Vi rekommenderar enklare ordalydelse för att kräva att den enskildes rättigheter och intressen integreras i produktutveckling och standardinställningar.³³

2. Starka individer

- Portabilitet för uppgifter är inkörsporten i den digitala miljön till den användarkontroll som enskilda nu inser att de saknar. Vi rekommenderar att direkt överföring av uppgifter tillåts från en registeransvarig till en annan om den registrerades begäran och att de registrerade får rätt att erhålla en kopia av de uppgifter som de själva kan föra över till en annan registeransvarig.³⁴

3. Framtidsgodkända regler

- Vi rekommenderar att språk och praxis som sannolikt kommer att bli omodernt eller diskutabelt undviks.³⁵

4 Oavslutad verksamhet

Antagandet av ett framtidsorienterat reformpaket om uppgifter inom EU kommer att resultera i ett imponerande men ändå ofullständigt resultat.

Samtliga institutioner är överens om att principerna i den allmänna förordningen om uppgiftsskydd bör tillämpas konsekvent på samtliga institutioner. Vi har förespråkat rättssäkerhet och enhetlighet för den rättsliga ramen, och samtidigt accepterat att EU:s offentliga sektor är unik och att man bör undvika att försvaga den aktuella nivån av skyldigheter (liksom behovet av att tillhandahålla en rättslig och organisatorisk grund för den allmänna uppgiftsskyddsförordningen). Ett förslag som är förenligt med den

allmänna uppgiftsskyddsförordningen för översynen av förordning 45/2001 bör därför lämnas av kommissionen så snart som möjligt efter att diskussionerna om den allmänna uppgiftsskyddsförordningen har avslutats, så att båda texterna kan bli tillämpliga samtidigt.³⁶

För det andra är det uppenbart att direktiv 2002/58/EG (direktivet om integritet och elektronisk kommunikation) måste ändras. Betydligt viktigare är att EU kräver en tydlig ram för att kommunikation ska vara konfidentiell, en fullständig del av rätten till privatliv, som styr alla tjänster som möjliggör kommunikation, inte bara leverantörer av offentligt tillgänglig elektronisk kommunikation. Detta måste ske genom en rättssäker och harmoniserande förordning som minst erbjuder samma skyddsnormer enligt direktivet om integritet och elektronisk kommunikation på lika villkor.

I detta yttrande rekommenderas därför en satsning på att förslag inom dessa två områden ska antas så snart som möjligt.

5 Ett avgörande tillfälle för digitala rättigheter i och utanför EU

För första gången på en generation har EU en möjlighet att modernisera och harmonisera regler för hur personuppgifter hanteras. Privatliv och uppgiftsskydd konkurrerar inte med ekonomisk tillväxt och internationell handel och inte heller med stora tjänster eller produkter – de är en del av förslaget om kvalitet och värde. Såsom Europeiska rådet medger är tillit en nödvändig förutsättning för innovativa produkter och tjänster som bygger på behandling av personuppgifter.

EU 1995 var banbrytande när det gäller uppgiftsskydd. Nu har över 100 länder i hela världen lagar om uppgiftsskydd och färre än hälften av dessa är europeiska länder.³⁷ EU fortsätter emellertid att kräva noggrant beaktande från länder som överväger att etablera eller se över sina rättsliga ramar. I en tid när människors förtroende för företag och regeringar har skakats av avslöjanden om massövervakning och dataöverträdelser innebär detta ett stort ansvar för EU:s lagstiftare, vars beslut i år förväntas få effekt utanför Europa.

Enligt Europeiska datatillsynsmannen är texterna i den allmänna uppgiftsskyddsförordningen på rätt spår men problem kvarstår, och några av dem är allvarliga. Det finns alltid en risk med medbeslutandeförfarandet att vissa bestämmelser försvagas av förhandlare med goda avsikter som eftersträvar en politisk kompromiss. Med reformen av uppgiftsskyddet är det emellertid annorlunda eftersom vi har att göra med grundläggande rättigheter och hur de kommer att skyddas i en generation.

Därför eftersträvas i detta yttrande att bistå EU:s största institutioner med att lösa problem. Vi vill inte bara ha starkare rättigheter för den enskilde registrerade, utan vi vill också underlätta innovation genom en rättslig ram som är neutral när det gäller teknik men positiv när det gäller de fördelar som tekniken kan tillföra samhället.

Med förhandlingar som befinner sig på upploppet hoppas vi att våra rekommendationer kommer att hjälpa EU att ta sig över mållinjen med en reform som fortfarande fyller sitt syfte under de närmaste åren och decennierna: ett nytt kapitel för uppgiftsskyddet med ett globalt perspektiv, där EU föregår med gott exempel.

Bryssel den 28 juli 2015

Giovanni Buttarelli

Europeisk datatillsynsman

Tillägg

Den 27 juli 2015 offentliggjorde vi vårt förslag till rekommendationer avseende den allmänna uppgiftsskyddsförordningens normativa del (Europeiska datatillsynsmannens yttrande 3/2015). Efter att nu ha reflekterat över de bakomliggande orsakerna till artiklarna i de tre versioner som kommissionen, Europaparlamentet respektive rådet har lagt fram vill vi, som ett ytterligare bidrag till de pågående trepartsförhandlingarna, lägga fram våra rekommendationer om innehållet i skälen i den allmänna uppgiftsskyddsförordningen.

Skälen i ingressen till en EU-rättsakt är viktiga, eftersom de förklarar orsakerna till varje bestämmelse. Även om skälen inte har något självständigt rättsligt värde kan de användas vid tolkningen av tillämpningsområdet för de materiella bestämmelserna i texten. EU-domstolen har upprepade gånger konstaterat att välgrundade skäl är nödvändiga för att domstolen ska kunna fullgöra sin uppgift att tolka lagstiftningen. Eftersom skälen innehåller de bakomliggande orsakerna till rättsakten, förtjänar de noggrant övervägande.

Följaktligen upprepar vi i dessa rekommendationer att respekt för den mänskliga värdigheten bör fastställas som grunden för all behandling av personuppgifter. Den allmänna uppgiftsskyddsförordningen måste spegla ett etiskt synsätt där de samhällseliga fördelarna av teknisk förändring och innovation välkomnas samtidigt som enskilda skyddas från skada och ges makt att själva ta kontroll över informationen om dem på internet. I skälen bör föreskrivas om större ansvarighet för de registeransvariga och möjlighet till vägledning från tillsynsmyndigheterna i Europeiska dataskyddsstyrelsen.

Vi fortsätter att arbeta för att förslagen ska vara så tydliga, koncisa och lättförståeliga som möjligt. Våra rekommendationer undanröjer också alla onödiga detaljer i skälen som kan begränsa flexibiliteten när det gäller att anpassa sig till framtida utmaningar i en tid när snabba förändringar är den nya normen.

Bryssel den 9 oktober 2015

Giovanni Buttarelli

Anmärkningar

¹ Gemensamma förklaringar av Europaparlamentet, rådet och kommissionen: Gemensam förklaring om praktiska bestämmelser för medbeslutandeförfarandet (artikel 251 i EG-fördraget) (2007/C, 145/02), EUT C 145, 30.6.2007.

² COM (2012) 11 final, Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 12 mars 2014 om ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet för sådana uppgifter (allmän uppgiftsskyddsförordning), P7_TA(2014)0212: förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (allmän uppgiftsskyddsförordning) – utarbetande av allmänna riktlinjer, rådets dokument 9565/15, 11.6.2015.

³ Den långa titeln är Förslag till direktiv om skydd för enskilda personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter, (COM(2012)10 final, Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 12 mars 2014 om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för enskilda personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter, P7_TA(2014)0219. För tider och omfattning när det gäller trepartssamtalen, se Europeiska rådets slutsatser 25-26 juni 2015, EUCO 22/15; en "färdplan" för trepartssamtalen angavs vid en gemensam presskonferens med parlamentet, rådet och kommissionen <http://audiovisual.europarl.europa.eu/AssetDetail.aspx?id=690e8d8d-682d-4755-bfb6-a4c100eda4ed> [senast hämtad 20.7.2015] men har inte publicerats offentligt. Den allmänna uppgiftsskyddsförordningen kommer att träda i kraft 20 dagar efter att den offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning och förväntas vara fullständigt tillämplig två år efter att den trätt i kraft (artikel 91).

⁴ Utlysning av ledig tjänst som Europeisk datatillsynsman COM/2014/10354 (2014/C 163 A/02), EUT C 163 A/6, 28.5.2014. Datatillsynsmannens strategi för 2015–2019 innehöll löftet att man skulle eftersträva smidiga lösningar som undviker byråkrati, vara fortsatt flexibla när det gäller teknisk innovation och gränsöverskridande flöde av uppgifter samt underlätta för enskilda personer att hävda sina rättigheter effektivare både på nätet och utanför. Se *Leading by example: The EDPS Strategy 2015-2019*, mars 2015.

⁵ Europeiska datatillsynsmannens yttrande om reformpaketet om uppgiftsskydd, 7.3.2015.

⁶ Se bilaga till skrivelse från artikel 29-gruppen till Věra Jourová, kommissionär med ansvar för rättsliga frågor, konsumentfrågor och jämställdhet, 17.6.2015.

⁷ Förordningens materiella och territoriella omfattning är svår att sammanfatta kortfattat. Institutionerna förefaller åtminstone vara överens om att den omfattar organisationer etablerade i EU som är ansvariga för att behandla personuppgifter antingen inom EU eller utanför, organisationer etablerade utanför EU som behandlar personuppgifter för enskilda personer i EU i samband med att erbjuda varor eller tjänster till eller övervaka enskilda personer i EU. (Se artikel 2 om materiellt tillämpningsområde och artikel 3 om territoriellt tillämpningsområde).

⁸ Andra resultat var att sju av tio var oroade över att deras information användes för annat syfte än den var insamlad för, en av sju säger att deras uttryckliga medgivande ska krävas i samtliga fall innan deras uppgifter samlas in och behandlas, och två tredjedelar anser att det är viktigt att kunna överföra personlig information från en tidigare tjänsteleverantör till en ny. Särskild Eurobarometer 431 om uppgiftsskydd, juni 2015. Jämförbara resultat från Pew Research 2014 visade att 91 procent av amerikanerna känner att de har förlorat kontrollen över hur företag

samlar in och använder personuppgifter, och av dem som använder sociala nätverk är 80 procent oroad över att tredje parter som annonsörer eller företag får deras uppgifter och 64 procent säger att staten borde göra mer för att reglera annonsörerna. Pew Research Privacy Panel Survey, januari 2014.

⁹ Kommissionen föreslår en omfattande reform av reglerna för uppgiftsskydd för att öka användarnas kontroll av deras uppgifter och minska kostnaderna för företagen.

¹⁰ Skrivelse från icke-statliga organisationer till ordförande Juncker, 21.4.2015 https://edri.org/files/DP_letter_Juncker_20150421.pdf och svar från vice ordförande Timmermans kansliansvariga, 17.7.2015 https://edri.org/files/eudatap/Re_EC_EDRi-GDPR.pdf [hämtad 23.7.2015]. Europeiska datatillsynsmannen träffade företrädare för flera av dessa icke-statliga organisationer i maj 2015 för att diskutera deras oro. Se PRESSMEDDELANDE EDPS/2015/04, 1.6.2015, *EU Data Protection Reform: the EDPS meets international civil liberties groups*. Hela inspelningen av diskussionen finns på Europeiska datatillsynsmannens webbplats (https://secure.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/EDPS/Pressnews/Videos/GDPR_civil_soc).

¹¹ Artikel 2.2 e

¹² Artikel 1

¹³ I artikel 8 i stadgan står [vår fetstil]

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.

2. Dessa uppgifter ska behandlas **lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund**. Var och en har rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att **få rättelse av dem**.

3. **En oberoende myndighet ska kontrollera att dessa regler efterlevs.**

¹⁴ Artikel 10. Till dess att det finns en tydlig och juridiskt bindande definition av "pseudonymiserade uppgifter", till skillnad från "personuppgifter", måste denna typ av uppgifter omfattas av för reglerna för uppgiftsskydd.

¹⁵ Artiklarna 6.2 och 6.4. Med tanke på att det förelegat viss osäkerhet när det gäller betydelsen av "överensstämmelse" rekommenderar vi, i enlighet med artikel 29-gruppens yttrande 03/2013 om ändamålsbegränsning, en uppsättning allmänna kriterier för bedömning av behandlingens överensstämmelse med reglerna (se artikel 5.2).

¹⁶ Effektiv funktionell separation är ett sätt att säkerställa laglig behandling i avsaknad av samtycke, men berättigat intresse bör inte tolkas överdrivet. En ovillkorlig rättighet att tillämpa undantagsklausuler ("opt-out") kan också vara ett lämpligt alternativ i vissa situationer. Att bedöma huruvida samtycke lämnas fritt beror delvis på (a) huruvida det föreligger en betydande obalans mellan den registrerade och den registeransvariga och (b) vid behandling enligt artikel 6.1 b, huruvida verkställandet av ett kontrakt eller tillhandahållande av en tjänst förutsätter samtycke till behandling av uppgifter som inte är nödvändiga för detta syfte. (Se artikel 7.4). Detta speglar bestämmelsen i EU:s konsumentlag: enligt artikel 3.1 i direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal, "Ett avtalsvillkor som inte har varit föremål för individuell förhandling skall anses vara oskäligt om det i strid med kravet på god sed medför en betydande obalans i parternas rättigheter och skyldigheter enligt avtalet till nackdel för konsumenten."

¹⁷ Dessa regler innefattar beslut om lämplighet för angivna sektorer och territorier, periodiska översyner av beslut om lämplighet och bindande regler för företag. Se artiklarna 40–45.

¹⁸ Artikel 73.

¹⁹ Artikel 76. För svårighet att få upprättelse vid överträdelse av regler om uppgiftsskydd, se rapporten från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Tillgång till kompensation för uppgiftsskydd i EU:s medlemsstater, 2013.

²⁰ I EU:s regler betonas företagens egenbedömning när det gäller efterlevnad av artikel 101 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, förbud mot konkurrensbegränsande överenskommelser, eftersom dominerande företag på en marknad har ett "särskilt ansvar" för att undvika alla åtgärder som kan försämra en effektiv konkurrens (punkt 9 i kommissionens riktlinjer 2009/C 45/02), se Europeiska datatillsynsmannens preliminära yttrande om privatliv och konkurrenskraft i stordataåldern, 14.3.2014.

²¹ De tre texterna hänvisar på olika sätt till att texterna ska "utformas på ett begripligt sätt och i en begriplig form genom att använda ett klart och tydligt språk samt tydligt åtskilja detta från övrig information" (skäl 57, Europaparlamentet; artikel 19, kommissionen och rådet), att de ska vara "tydliga och entydiga" (skäl 99, Europaparlamentet; artikel 10 a Europaparlamentet) och ge "tydlig och lättbegriplig information" (artikel 10 Europaparlamentet, artikel 11 Europaparlamentet), och information som är "koncis, klar och tydlig och lätt tillgänglig" (skäl 25, Europaparlamentet, kommissionen och rådet, artikel 11 Europaparlamentet).

²² Bestämmelser om delegerade akter har i stor utsträckning tagits bort i parlamentets och rådets versioner. Vi anser att EU skulle kunna gå längre och lämna dessa tekniska frågor till experterna vid de oberoende myndigheterna.

²³ Våra rekommendationer skulle leda till en text på cirka 20 000 ord: den genomsnittliga längden på de tre institutionernas texter är omkring 28 000 ord.

²⁴ Artikel 22.

²⁵ Artiklarna 31 och 33.

²⁶ Artikel 39.

²⁷ Artikel 83. Undersökning och arkivering utgör i sig själva inte en rättslig grund för behandling, varför vi rekommenderar att artikel 6.2 stryks.

²⁸ Artikel 83 a.

²⁹ Artikel 29-gruppen har utarbetat en vision för styrning, konsekvensmekanismen och en så kallad one stop shop baserat på förtroende för oberoende dataskyddsmyndigheter och formulerat i tre nivåer:

- Den enskilda dataskyddsmyndigheten som är stark och har fullständiga resurser för att hantera fall inom deras behörighetsområde.
- Effektivt samarbete mellan dataskyddsmyndigheter med tydligt ansvar i gränsöverskridande fall.
- Europeiska datatillsynsmannen som måste vara självständig, en egen juridisk person, ha tillräckliga medel, bestående av likvärdiga dataskyddsmyndigheter som arbetar i en anda av solidaritet, med befogenhet att fatta bindande beslut och som har stöd av ett sekretariat som bistår styrelsen via ordföranden.

³⁰ Vi rekommenderar också ett klagörande av tillsynsmyndigheternas behörighet och utnämning av en ledande myndighet vid gränsöverskridande behandling, samtidigt som tillsynsmyndigheternas förmåga att hantera rent lokala fall behålls. Vi rekommenderar också en förenklad version av mekanismen för konsekvens med större tydlighet kring hur fall där tillsynsmyndigheten skulle behöva samråda med Europeiska datatillsynsmannens styrelse ska identifieras och när styrelsen skulle behöva utfärda ett bindande beslut för att trygga en konsekvent tillämpning av förordningen.

³¹ Kommissionens meddelande *En strategi för en inre digital marknad i Europa*, COM(2015) 192 final; Europeiska rådets slutsatser juni 2015, EUCO 22/15; Rådets slutsatser om den digitala omvandlingen av den europeiska industrin, 8993/15.

³² Artikel 14 h.

³³ Artikel 23.

³⁴ Artikel 18. Vi rekommenderar dessutom att för att rätten till portabilitet av uppgifter ska vara effektiv ska den ha ett vidare tillämpningsområde, och inte endast tillämpas på behandling som använder uppgifter från den registrerade.

³⁵ Vi rekommenderar exempelvis att begrepp som "på nätet", skriftligt" och "informationssamhället" utelämnas.

³⁶ En möjlighet som vi skulle föredra är att detta sker genom en bestämmelse i själva förordningen.

³⁷ Greenleaf, Graham, *Global Data Privacy Laws 2015: 109 Countries, with European Laws Now a Minority* (January 30, 2015); (2015) 133 *Privacy Laws & Business International Report*, February 2015; UNSW Law Research Paper No. 2015-21.